

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

1

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Electricité de France S.A.

Tour EDF, 20 Place de la défense
92050 PARIS

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuilenhoofdse weg 30

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 15180
2500 RD Den Haag

T 070 379 8411 (algemeen)
www.nijksverkeij.nl/ener

Datum 23 NOV 2010

Betreft Opsporingsvergunning zout Pieterburen

Geachte

Hierbij doe ik u toekomen het besluit inzake de opsporingsvergunning zout voor het gebied genaamd Pieterburen.

Met vriendelijke groet,

Ons kenmerk
ETM/EM/10172550

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
1

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

de Staatscourant

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Beethovenlaan 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

T 070 379 6911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eiz

Ons kenmerk
FTM/EM / 10165619

Datum 23 NOV 2010

Betreft Besluit Opsporingsvergunning zout Pieterburen

Besluit:

Procesverloop:

- Electricité de France S.A. (hierna: EDF) heeft per brief van 13 januari 2010, ontvangen op dezelfde datum, een aanvraag ingediend voor een opsporingsvergunning voor zout, ingevolge artikel 6 van de Mijnbouwwet (hierna: Mbw), voor het gebied genaamd Pieterburen. Dit gebied is gelegen in de gemeenten De Marne en Winsum. Het aangevraagde gebied heeft een oppervlakte van 25 km². De aangevraagde geldigheidsduur van de vergunning is vijf jaar;
- in de Staatscourant van 4 maart 2010, nr. 3287, is gelet op artikel 15 Mbw, een uitnodiging voor het indienen van concurrerende aanvragen voor een opsporingsvergunning voor zout voor het gebied genaamd Pieterburen geplaatst. Binnen de termijn van 91 dagen na publicatie van de aanvraag in de Staatscourant is geen concurrerende aanvraag ingediend;
- Staatstoezicht op de mijnen (hierna: Sodem) heeft op verzoek van de Minister van Economische Zaken op 16 juni 2010 advies uitgebracht (kenmerk: 10093334);
- TNO Bouw en Ondergrond, adviesgroep EZ (hierna: TNO) heeft op verzoek van de Minister van Economische Zaken op 3 juni 2010 advies uitgebracht (kenmerk: AGE 10-10.035);
- het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen (hierna: GS) is op grond van artikel 16 Mbw om advies gevraagd. GS heeft op 21 september 2010 advies uitgebracht (kenmerk: 2010-51.242/38/A.16,MV);
- de Mijnraad heeft op 6 september 2010 advies uitgebracht (kenmerk: MIJR/10105899) op grond van artikel 105, derde lid, Mbw

Overwegingen:

- voor het gebied waarvoor de opsporingsvergunning wordt verleend, geldt niet een door een ander gehouden opsporings- of winningsvergunning voor zout. Hiermee is voldaan aan artikel 7, eerste lid, Mbw;
- het gebied waarvoor de opsporingsvergunning wordt verleend bevat geen voorkomen waarvoor een reeds door een ander gehouden opslagvergunning geldt, zodat het verbod van artikel 7, tweede lid, Mbw, niet van toepassing is;
- de technische en financiële mogelijkheden van aanvrager geven geen aanleiding tot het weigeren van de gevraagde vergunning. Hiermee is voldaan aan artikel 9, eerste lid, onder a, Mbw;

- de manier waarop aanvrager voornemens is de activiteiten, waarvoor de vergunning wordt aangevraagd, te verrichten geeft geen aanleiding de vergunning te weigeren. Hiermee is voldaan aan artikel 9, eerste lid, onder b, Mbw;
- aanvrager heeft niet onder een eerdere vergunning bij activiteiten als bedoeld in artikel 6, eerste lid, Mbw, blijk gegeven van gebrek aan efficiëntie of verantwoordelijkheidszin, daaronder mede verstaan maatschappelijke verantwoordelijkheidszin. Hiermee is voldaan aan artikel 9, eerste lid, onder c, Mbw;
- Sodem geeft aan dat EDF voldoende kennis van mijnbouwkundige processen heeft en in staat is om efficiënt en verantwoord te werken;
- TNO beoordeelt de kwaliteit van de geologische onderbouwing van de aanvraag als voldoende. TNO acht het voorgestelde werkprogramma in relatie tot de aangevraagde duur en het aangevraagde gebied adequaat. EDF geeft in het werkprogramma aan dat in het tweede jaar een exploratieput wordt geboord. Indien de resultaten van deze eerste put ontoereikend zijn zal in het derde jaar mogelijk een aanvullende exploratieput worden geboord. TNO adviseert de opsporingsvergunning Pieterburen aan EDF te verlenen voor de duur van vijf jaar;
- GS van de provincie Groningen merkt op dat het gebied waarvoor de opsporingsvergunning is aangevraagd grenst aan het werelderfgoed-gebied Waddenzee. GS vindt mijnbouwactiviteiten in dit gebied niet wenselijk. Tevens acht GS het uitlogen en lozen van zout naar de Waddenzee onwenselijk. Genoemde opmerkingen van GS over het effect van mijnbouwactiviteiten op de omgeving zijn relevant voor de mogelijk in de toekomst te verlenen vergunningen voor het winnen van zout c.q. het opslaan van gas in de ontstane zoutcavernes, maar spelen in het kader van de onderhavige opsporingsvergunning geen rol. Genoemde opmerkingen van GS kunnen mogelijk wel een rol spelen bij de besluitvorming over opvolgende, meer uitvoeringsgerichte vergunningen. Zo is het milieu een criterium dat -indien winning zal plaatsvinden- beoordeeld wordt in het kader van de omgevingsvergunning die nodig is voor een inrichting voor de winning van zout. Voor het overige geeft het advies van GS geen reden tot opmerkingen;
- de Mijnraad adviseert EDF een opsporingsvergunning te verlenen voor het aangevraagde gebied Pieterburen voor de duur van vier jaar, vanaf het tijdstip waarop zij in werking is getreden gedurende een tijdvak van vier jaar na het tijdstip waarop zij onherroepelijk is geworden, onder voorwaarde dat er voor het verstrijken van het tweede jaar een onvoorwaardelijke boring wordt geplaatst;
- gelet op de Mbw, het ingediende werkprogramma en de uitgebrachte adviezen kan verlening van de opsporingsvergunning voor het aangevraagde gebied Pieterburen in de gemeenten De Marne en Winsum plaatsvinden, onder de voorwaarde dat er voor het verstrijken van het tweede jaar een boring wordt verricht. Omdat het plaatsen van een tweede boring afhankelijk is van de behaalde resultaten van de eerste boring is op dit punt afgeweken van het advies van de Mijnraad.

Gelet op:

de artikelen 6, 7, 9, 11, eerste tot en met derde lid en vierde lid, eerste volzin, artikel 12, 13, tweede lid, 15, 16, 17, eerste lid, en 105, derde lid, van de Mijnbouwwet, alsmede artikel 1.3.1. van de Mijnbouwregeling.

Besluit:

Artikel 1

Aan Electricité de France S.A. (hierna: de vergunninghouder), wordt een opsporingsvergunning voor zout verleend voor het gebied genaamd Pieterburen.

Artikel 2

De vergunning geldt voor een gebied, gelegen in de gemeenten De Marne en Winsum en wordt begrensd door de volgende punten en de rechte lijnen daartussen.

De coördinaten van deze punten zijn:

Punt	X	Y
1	222300	603500
2	227300	603500
3	227300	598500
4	222300	598500

Bovenstaande coördinaten zijn weergegeven volgens het coördinatenstelsel van de Rijksdriehoekmeting zoals vermeld in Artikel 1.2.2, onder a, van de Mijnbouwregeling (Stcrt. 19-12-2002, nr. 245).

Op basis van deze grensbeschrijving is de oppervlakte 25 km².

Artikel 3

De vergunninghouder geeft uitvoering aan het werkprogramma dat onderdeel uitmaakt van de op 13 januari 2010 ontvangen aanvraag.

Artikel 4

De vergunninghouder neemt bij de uitvoering van het werkprogramma de voorwaarde in acht dat uiterlijk in het tweede jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning een boring wordt geplaatst.

Artikel 5

De vergunning geldt vanaf het tijdstip waarop zij in werking is getreden tot vier jaar na het tijdstip waarop zij onherroepelijk is geworden.

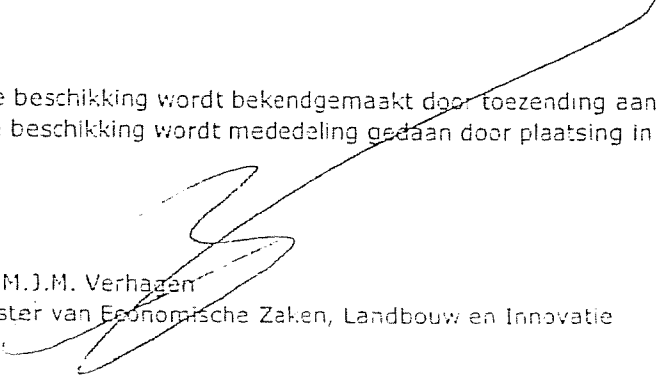
Artikel 6

De vergunning treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beschikking is bekendgemaakt.

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Ons kenmerk
ETM.EM / 10155-619

Deze beschikking wordt bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager. Van deze beschikking wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

drs. M.J.M. Verhaagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen 6 weken na verzending van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Directie Wetgeving en Juridische Zaken (ALP: X/050), Postbus 20101, 2500 EC 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

dep

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

TER ONDERTEKENING

Aan
De Minister

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Auteur

Aanleverpunt
ALP/ 562

Verlening opsporingsvergunning zout in Pieterburen

nota

Datum
9 november 2010

Notanummer
ETM/EM / 10166151

Informatiekoolie aan

Paraaf

Bijlage(n)

Medeparaaf

Verzoek

Gaarne instemming en ondertekening van bijgesloten opsporingsvergunning voor zout nabij Pieterburen.

Toelichting

EDF heeft een opsporingsvergunning voor zout aangevraagd als een eerste stap in een proces dat als uiteindelijk doel heeft gas op te slaan in een zoutholte (een veel gebruikte vorm van gasopslag, bijv. in Duitsland). Om tot gasopslag in zoutholtes te komen zijn in het vergunningproces 3 fasen te onderscheiden:

1. Opsporing zout

EDF heeft op basis van alle beschikbare informatie de mogelijke ondergrondse locaties voor gasopslag in zout in kaart gebracht. Uit deze analyse komt opslag in zout nabij Pieterburen als preferente optie naar boven. Een volgende logische stap in dit onderzoek is het zetten van een proefboring, om te onderzoeken of de zoutlaag ook daadwerkelijk geschikt is voor gasopslag. Voor het boren is een opsporingsvergunning onder de Mijnbouwwet vereist. De opsporingsvergunning, die het onderwerp van deze nota betreft, geeft het alleenrecht om binnen het vergunde gebied door middel van een boring te zoeken naar geschikt zout. De vergunning legt niet een oppervlaktelocatie vast, waar vandaan geboord mag worden.

2. Winnen zout t.b.v. creëren zoutholte

De volgende stap is het winnen van zout om een holte (caverne) te maken. Hiervoor is een winningsvergunning nodig en instemming met een winningsplan. Het winningsplan speelt een belangrijke rol, omdat daarin expliciet gekeken wordt naar bodemdaling en mogelijke schade.

Ontvangen BBR

15/11 - 10/11

3. gasopslag in zoutholte

Om de holte in het zout te kunnen gebruiken voor gasopslag is het verkrijgen van een opslagvergunning en instemming met een opslagplan nodig. De procedures en vergunningen gerelateerd aan de opslagfase vallen onder de Rijkscoördinatie Regeling.

Ecologische en landschappelijke waarden worden niet beoordeeld bij het verlenen van opsporings- winnings- en opslagvergunningen. Deze worden beoordeeld wanneer er daadwerkelijk fysieke activiteiten gaan plaatsvinden. Hiervoor zijn omgevingsvergunningen en ruimtelijke plannen noodzakelijk, waarin ecologische en landschappelijke waarden moeten worden meegewogen.

Voor gasopslag is in beginsel ook het maken van een Milieu Effecten Rapportage vereist, waardoor mede gewaarborgd is dat het belang van het milieu, waaronder landschap en de ecologie, een volwaardige plaats in deze besluitvorming zal hebben. Op vastgestelde momenten in de procedures is inspraak mogelijk.

Er zijn dus geen formele gronden om de opsporingsvergunning te weigeren. Het verlenen van de opsporingsvergunning is een eerste stap, die niet leidt tot een onomkeerbaar proces. Als beschreven bevat het proces dat uiteindelijk tot opslag moet leiden, nog een groot aantal momenten van formele toetsing en besluitvorming.

Relatie met beleid

.

.

Juridisch

- Tegen het besluit is bezwaar mogelijk en daarna beroep bij de rechtbank in Groningen;
- Het besluit treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beschikking is bekendgemaakt;
- De beschikking wordt bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager;
- De beschikking wordt in de Staatscourant gepubliceerd;
- De beschikking en een toelichting worden ter informatie aan de gemeenten De Marne en Winsum en de provincie Groningen gestuurd

.

Hoogachtend,

Factsheet opsporing/winning/opslag Pieterburen

Vergunningprocedure

- EDF heeft 14 januari 2010 een aanvraag ingediend voor een vergunning voor het opsporen van zout in een gebied van 25 km² nabij Pieterburen.
- Deze aanvraag is gepubliceerd in Staatscourant van 4 maart 2010.
- Conform de reguliere procedure is, om tot een besluit te komen m.b.t. de vergunningaanvraag, advies gevraagd aan Staatstoezicht op de Mijnen, TNO (adviesgroep EZ), Mijnraad en provincie Groningen.
- Alle adviezen zijn ontvangen en de opsporingsvergunning ligt gereed voor verlening.

Doel aanvraag EDF

EDF wil uiteindelijk aardgas opslaan als speler op de (noordwest)Europese gasmarkt. EDF wil het gas opslaan in een zoutholte (een veel gebruikte vorm van gasopslag, bijv. in Duitsland). Om tot gasopslag in zoutholtes te komen zijn in het vergunningproces zijn 3 fasen te onderscheiden:

1. Opsporing zout

Om aardgas in zout op te kunnen slaan, wil EDF eerst een proefboring zetten, om te onderzoeken of de zoutlaag geschikt is voor gasopslag. Hiervoor is een opsporingsvergunning onder de Mijnbouwwet vereist. De opsporingsvergunning geeft het alleenrecht om binnen het vergunde gebied te zoeken naar geschikt zout. De vergunning legt niet een oppervlaktelocatie vast, waar vandaan geboord mag worden.

2. Winnen zout tbv creëren zoutholte

De volgende stap is het winnen van zout om een holte (caverne) te maken. Hiervoor is een winningsvergunning nodig en toestemming voor een winningsplan. Het winningsplan speelt een belangrijke rol omdat daarin expliciet gekeken wordt naar bodemdaling en mogelijke schade.

3. Gasopslag in zoutholte

Om de holte in het zout te kunnen gebruiken voor gasopslag is het verkrijgen van een opslagvergunning en toestemming voor een opslagplan. De procedures en vergunningen gerelateerd aan de opslagfase vallen onder de Rijkscoördinatie Regeling.

Voor alle genoemde vergunningen en toestemmingen is de minister van EL&I verantwoordelijk. Alle bovengenoemde vergunningen voorzien in een bezwaar- en beroepsfase.

Standpunt provincie en gemeente

GS van de provincie Groningen merken op dat grootschalige mijnbouwinstallaties niet passen binnen het aangevraagde gebied en dat dit gebied grenst aan het werelderfgoed-gebied Waddenzee. Ook acht GS het uitlogen (maken van holte) en lozen van zout naar de Waddenzee onwenselijk.

Ecologische en landschappelijke waarden worden echter niet beoordeeld bij het verlenen van opsporings- winnings- en opslagvergunningen. Zij zijn van belang bij omgevingsvergunningen en ruimtelijke plannen, waarbij een afweging van deze en andere belangen zal moeten worden gemaakt. Voor gasopslag is in beginsel het maken van een Milieu Effect Rapportage vereist, die bij het maken van een afweging gebruikt zal worden.

De gemeente de Marne heeft dezelfde bezwaren als de provincie.

Lokaal is de actiegroep 'Tegengas' opgericht. De actiegroep is bang voor aantasting van landschap en milieu en het negatieve effect op de toeristische functie van het dorp.

groningen

bezoekadres: Martiniestraat 113

postadres: Postbus 610
9720 AG
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 313 3211

algemeen faxnr: 050 313 3231

Ministerie van Economische Zaken
Directe Energiemarkt
t a v. mr. A. Leenstra
Postbus 20 101
2500 BD DEN HAAG

Datum: 21 SEP. 2010
 Briefnummer: 2010-51 242/38/A 16. MV
 Zaaknummer: 269268
 Behandeld door: Steen P.G. van der
 Telefoonnummer: (050) 316 4250
 Antwoord op: uw brief d d 30 juli 2010, kenmerk ETM/EM/10117154

Onderwerp: Ministerie van Economische Zaken - adviesaanvraag
aanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen

Geachte mevrouw/heer Leenstra,

Naar aanleiding van uw brief d d 30 juli 2010, door ons ontvangen op 2 augustus 2010, kenmerk ETM/EM/10117154, over bovenstaand onderwerp berichten wij u het volgende

We zijn er ons van bewust dat deze aanvraag voor een opsporingsvergunning in het kader van de Mijnbouwwet voor de opsporing van steenzout in het gebied Pieterburen door Electricité de France (EDF) in verband met een mogelijk latere ondergrondse opslag van aardgas in cavernes de eerste stap betreft van de exploratiefase. Wij hebben ons echter bij beschouwing van dit initiatief mede gericht op de eventueel latere exploitatiefase, waarin steenzout wordt gewonnen en aardgas wordt opgeslagen.

Algemeen

Bij onze beoordeling van dit initiatief hebben wij niet alleen de economische aspecten laten meewegen, maar evenzeer die vanuit de fysieke en sociale omgevingskwaliteiten.

De locatie

In ons Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 (POP) hebben wij het versterken van het eigen karakter van onze provincie benoemd als een van de drie centrale uitgangspunten van beleid. Dat doen wij door de kernkarakteristieken van bepaalde gebieden als een provinciaal belang te benoemen en te beschermen via ons beleid en bepalingen in onze omgevingsverordening. Voor het gebied rond Pieterburen gaat het om een open landschap met wierden en oude dijken.

Getuigd op die kernkarakteristieken merken wij op dat wij ons grote zorgen maken over de ruimtelijke inpassing van de grootschalige industriële mijnbouwinstallaties in dit voor onze provincie zeer bijzondere gebied, dat bovendien grenst aan het werelderfgoed Waddenzee. Het open, ongeschonden landschap, inclusief horizon, is één van de belangrijke kernkarakteristieken van Pieterburen en omgeving.

GEDEPUTEERDE STATEN

SCANDIT 00008262

Een tweede bezwaar van onze kant tegen de beoogde locatie is dat de vestiging van dit type mijnbouwbedrijvigheid een aantasting vormt van de reeds aanwezige belangrijke, in de afgelopen jaren opgebouwde, toeristisch-recreatieve economische dragers van dit gebied. Pieterburen trekt jaarlijks ruim honderdduizend toeristen en recreanten, waaronder de Pieterpadlopers, de bezoekers van de zeer populaire Zeehondencreche en van het bekende wadloopcentrum.

Wij vragen ons af of er binnen onze provincie, dan wel elders, ook alternatieve locaties zijn, waar de ondergrondse geschiktheid en bovengrondse potentie tot een duurzamer evenwicht zou leiden. Daarbij denken wij onder meer aan de nabijheid van de benodigde (leidingen)infrastructuur en een geschiktere landschappelijke omgeving. Wij verzoeken u dan ook om aan de initiatiefnemer te vragen om alternatieve locaties in beeld te brengen. Alleen dan is, naar wij menen, een goede afweging te maken van potentieel geschikte locaties. In ons gesprek met vertegenwoordigers van EDF op 14 september 2010 is onzerzijds hierop gewezen.

Conclusie: gelet op bovenstaande locatieoverwegingen staan wij afwijzend tegenover dit initiatief.

Pekelwaterbeheer.

In ons POP hebben wij als één van de drie centrale uitgangspunten ook genoemd het werken aan een duurzame leefomgeving. Daaronder verstaan wij het streven naar een goede balans tussen leefbaarheid, milieu en economie. Zuinig gebruik van grondstoffen en energie en ketenvorming en/of bundeling met andere productieprocessen is een bestanddeel van die doelstelling.

Bij de eventuele winning van het steenzout via uitloging met zeewater vragen wij ons af wat het beleid van het rijk is, in het bijzonder van uw ministerie, c.q. het advies van de Mijnaad, ten aanzien van het hergebruik van de vrijkomende pekels, een delfstof.

Daarnaast vragen we ons af of een eventuele jarenlange lozing van onverzadigde pekels, in overweging nemende de afwezigheid van diep water en de aanwezigheid van slenken en platen in het Waddengebied, voorts gelet op de wettelijke en beleidsmatige bescherming ervan, acceptabel is.

Conclusie: wij wijzen de lozing van onverzadigde pekels op de Waddenzee af en staan een nuttige inzet van deze pekels voor.

Exploitatiefase.

Mocht de initiatiefnemer na een succesvolle exploratiefase besluiten ook de exploitatiefase in te zetten, dan willen wij vanaf het eerst denkbare moment betrokken worden bij de voorbereidingen van het rijksinpassingsplan (RIP) door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu (VROM) en uw ministerie, binnen de rijkscoördinatieregeling (RCR).

Rijksvisie op het duurzaam gebruik van de ondergrond.

Deze rijksvisie van juli 2010 gaat onder meer in op de maatschappelijke opgaven, afwegingen met betrekking tot de locatie en duurzaam gebruik van de ondergrond en de sturingsfilosofie ("Decentraal wat kan, centraal wat moet"). Graag vernemen wij van u op welke wijze u rekening houdt met de conclusies van deze rijksvisie.

Communicatie

Tenslotte wijzen wij u op het belang van een goede en tijdige communicatie in alle fasen van dit project, zowel met de betrokken gemeente(n) als omwonenden. In dat verband melden wij u dat deze brief door ons college als openbaar stuk wordt beschouwd.

Samenvattend, wij staan afwijzend tegenover dit initiatief op de beoogde locatie.

Hoogachtend

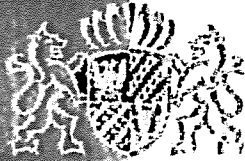
Gedeputeerde Staten van Groningen

voorzitter

secretaris

6

groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 310
9100 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 011 211 4111

faxnr: 011 211 4111

Ministerie van Economische Zaken
Directie Energiemarkt
t.a.v. mr. A. Leenstra
Postbus 20101
2500 BD DEN HAAG

Datum : 4 augustus 2010
Briefnummer : 2010-45421
Zaaknummer : 269268
Behandeld door : P.G. van der Sloen
Telefoonnummer : (050) 3164250
Antwoord op : ETM/EM/10117154
Onderwerp : ontvangstbevestiging

Geachte heer, mevrouw Leenstra

Uw brief van 30-7-2010 aangaande de adviesaanvraag aanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen is door mij op 2-8-2010 ontvangen

De behandeling van uw brief is in handen van de afdeling Milieuvergunningen. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met bovengenoemde behandelaar

Hoogachtend,

Namens Gedeputeerde Staten van Groningen

H. Bloupot

Hoofd van de afdeling Milieuvergunningen

M
I
L
I
E
U
V
E
R
G
U
N
N
I
N
G
E
N

VERVOLG
011 211 4111

6

30-7-2010

7

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Provincie Groningen
t.a.v. Het College van Gedeputeerde Staten
Postbus 610
9700 AP Groningen

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

Datum 30 JUL 2010

Betreft adviesaanvraag aanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen

Geachte meneer/mevrouw,

Op grond van artikel 16, van de Mijnbouwwet, ontvang ik graag uw advies over de onderstaande vergunningaanvraag.

Ons kenmerk
ETM/EM / 10117154

Uw kenmerk

Electricité De France (EDF) heeft op 14 januari 2010 een aanvraag ingediend voor een opsporingsvergunning voor steenzout voor de duur van 5 jaar. Het aangevraagde gebied genaamd "Pieterburen" ligt in de gemeenten De Marne en Winsum en heeft een oppervlakte van 25 km². Deze aanvraag is op 4 maart 2010 gepubliceerd in de Staatscourant.

Bijlage(n)
1 x aanvraag

Aanvrager is met deze aanvraag van plan om de geschiktheid te beoordelen van de structuur van de zoutlaag voor de aanleg van ondergrondse ruimte voor gasopslag.

Op deze aanvraag zijn geen concurrerende aanvragen ingediend.

Graag ontvang ik uw advies zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 8 weken na dagtekening van deze brief.

Uit de aanvraag die u hierbij krijgt toegezonden, zijn de bedrijfsvertrouwelijke gegevens verwijderd. Wellicht ten overvloede wijs ik u erop dat bijgevoegde documentatie vertrouwelijk is.

Contactpersoon binnen de directie Energiemarkt is de heer E.J. Hoppel, wiens contactgegevens in de rechter bovenhoek van deze brief zijn te vinden.

Hoogachtend,

SCANDIT / 000065843

Mijnraad

Aan
Minister van Economische Zaken
t.a.v. de directeur Energiemarkt
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
06 SEP 2010	ETM/EM/10093230	MIJR/10106899	

Betreft: aanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen

Op 18 juni 2010 hebt u de Mijnraad advies gevraagd over de aanvraag van Electricité de France S.A. (EDF) om een opsporingsvergunning voor zout in een gebied aangeduid als Pieterburen. Voor het gebied zijn geen concurrerende aanvragen ingediend. De Mijnraad heeft kennis genomen van de adviezen van Staatstoezicht op de mijnen en TNO, Adviesgroep EZ.

EDF is in Nederland nog niet actief geweest als vergunninghouder en uitvoerder. Op basis van de verstrekte informatie en de werkzaamheden die EDF in het buitenland verricht is er geen reden om geen vergunning aan EDF te verlenen.

De Mijnraad adviseert u aan EDF een vergunning te verlenen voor de duur van vier jaar en EDF te verplichten in het tweede en derde jaar een boring uit te voeren.

W. Meljer
voorzitter Mijnraad

8 5 5 3 5 8
 0 0 0 1 0 3 8
 / 0 0 0 1 0 3 8
 5
 A N O S
 2

Secretariaat	Postbus 20101	Telefoon 070 379 6320
Bezuiddennutsaweg 30	2500 EC Den Haag	Telefax 070 379 7841

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

22-6-2010

5

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Mijnraad
t.a.v
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en Markten
Directie Energiemarkt
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
ETM/EM / 10093230

Bijlage(n)
3

Datum 22 JUN 2010

Betreft aanvraag opsporingsvergunning steenzout voor het gebied Pieterburen

Geachte

Op grond van artikel 105, aanhef tweede lid en onder a, van de Mijnbouwwet, ontvang ik graag het advies van de Mijnraad over onderstaande zaak.

Electricité De France (EDF) heeft op 14 januari 2010 een aanvraag ingediend voor een opsporingsvergunning voor steenzout voor de duur van 5 jaar. Het aangevraagde gebied genaamd "Pieterburen" ligt in de gemeenten De Marne en Winsum en heeft een oppervlakte van 25 km². Deze aanvraag is op 4 maart 2010 gepubliceerd in de Staatscourant.

Aanvrager is met deze aanvraag van plan om de geschiktheid te beoordelen van de structuur van de zoutlaag voor de aanleg van ondergrondse ruimte voor gasopslag.

Op deze aanvraag zijn geen concurrerende aanvragen ingediend.

Advies is gevraagd aan TNO Bouw en Ondergrond, Adviesgroep EZ (TNO), Staatstoezicht op de mijnen (Sodm) en de provincie Groningen. De adviezen van TNO en Sodm zijn bijgevoegd. Van de provincie is nog geen advies ontvangen.

Advies TNO inzake bovengenoemde aanvraag:

TNO adviseert een opsporingsvergunning voor steenzout te verlenen aan EDF voor een periode van 5 jaar. TNO acht het aangeboden werkprogramma in relatie tot de duur van de aangevraagde vergunning en het aangevraagde gebied adequaat. Het werkprogramma bevat tenminste 1 boring in het tweede jaar nadat de vergunning onherroepelijk is geworden en bevat, afhankelijk van de resultaten van de eerste boring, een voorwaardelijke boring in het derde jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning. TNO beoordeelt de kwaliteit van de geologische onderbouwing van de aanvraag als voldoende voor het verkrijgen van een opsporingsvergunning.

Advies Sodm inzake bovengenoemde aanvraag:

EDF is een Frans bedrijf met vestigingen in 24 landen. In Europa is EDF een van de grote energieleveranciers en levert energie aan ruim 37 miljoen klanten. In Nederland heeft EDF nog geen mijnbouwactiviteiten verricht. Wel exploiteert EDF samen met Delta Energy B.V. de in februari 2010 in gebruik genomen Sloeentrale. Deze gasgestookte energiecentrale (870 MW) kan zo'n twee miljoen huishoudens van energie voorzien.

SCAN 01/000093908

Om een indruk te krijgen van de technische capaciteiten van EDF heeft Sodm de aanvraag beoordeeld op de volgende onderwerpen:

- Deskundigheid van het management en belangrijk technisch personeel
- Ervaring bij het uitvoeren van boringen
- Ervaring als opslag-operator
- Bekendheid met de Nederlandse wet- en regelgeving

Uit de aanvraag blijkt dat EDF ruime ervaring heeft in het ontwikkelen en opereren van (gas/nucleair/waterkracht) elektriciteitscentrales. Daarnaast heeft EDF ervaring met gasopslag door projecten in Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Italië en in Frankrijk. De gasopslag in Etzel (Duitsland) zal met een pijpleiding van 56 km verbonden worden met het Nederlandse gastransportnetwerk. In Frankrijk heeft EDF een opsporingsvergunning gekregen voor het uitvoeren van een proefboring om de zoutkwaliteit van een potentiële gasopslaglocatie te bepalen. Uit de beschrijving van het projectteam blijkt dat EDF ook voldoende personen in dit team heeft met bekendheid met de Nederlandse wet- en regelgeving.

Voorstel ter advisering aan de Mynraad:

Gelet op de inhoud van de aanvraag, bovengenoemde adviezen en de criteria in de Mijnbouwwet en -regelgeving meen ik dat er geen grond is om de aangevraagde vergunning te weigeren. De vergunning zou kunnen worden verleend met een geldigheidsduur van 4 jaar. In de vergunning wordt opgenomen dat er tenminste 1 onvoorwaardelijke boring wordt geplaatst uiterlijk binnen 2 jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning. Indien de resultaten van die boring positief zijn zal een tweede boring worden geplaatst in uiterlijk het derde jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning.

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

- Bijgevoegd:
- aanvraag (gedeeltelijk)
 - advies Sodm
 - advies TNO

10087240 (10)

TNO Bouw en Ondergrond

Nederlandse Organisatie voor
toegepast-natuurwetenschappelijk
onderzoek / Netherlands Organisation
for Applied Scientific Research

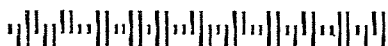
Princetonlaan 6
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

Retouradres: Postbus 80015 3508 TA UTRECHT

Ministerie van Economische Zaken
Directie Energiemarkt
T.a.v.
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

www.tno.nl

T +31 30 256 42 56
F +31 30 256 44 75
wegwijzer@tno.nl

Datum
3 juni 2010

Onze referentie
AGE 10-10.035

Contactpersoon

Onderwerp
Advies aanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen

E-mail

Geachte

Doorkiesnummer
04 22747 01 02

Naar aanleiding van uw verzoek van 15 januari 2010 (uw brief met kenmerk ET/EM/10006914) stuur ik u hierbij ons advies betreffende de aanvraag voor een opsporingsvergunning voor steenzout (ten behoeve van het creëren van ondergrondse ruimte voor gasopslag) ingediend door Electricité De France op 13 januari 2010. Binnen de termijn van 91 dagen na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie op 4 maart 2010 zijn geen concurrerende aanvragen ingediend.

Projectnummer
034.22747/01.01.02

Uw referentie
ET/EM/100069 14

Bijlage(n)
1

Advies

TNO adviseert een opsporingsvergunning voor steenzout te verlenen aan Electricité De France voor een periode van vijf jaar. TNO acht het door de aanvrager voorgestelde werkprogramma in relatie tot de aangevraagde duur van de vergunning en het aangevraagde gebied adequaat. Het werkplan van de aanvrager bevat tenminste één boring in het tweede jaar na ingang van de opsporingsvergunning. Afhankelijk van de resultaten van deze eerste boring wordt een voorwaardelijke tweede boring gepland in het derde jaar. TNO beoordeelt de kwaliteit van de geologische onderbouwing van de aanvraag als voldoende voor het verkrijgen van een opsporingsvergunning.

Op opdrachten aan TNO zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO zoals gedeponeerd bij de Rechtbank Den Haag en de Kamer van Koophandel Haaglanden, de Algemene Voorwaarden zullen op verzoek worden toegezonden

Toelichting op het advies

Achtergrond

Electricité De France (EDF) richt zich met de voorgenomen exploratieactiviteiten op het winnen van steenzout met als doel het creëren van een ondergrondse ruimte voor gasopslag. EDF voert momenteel geen steenzoutwinningen uit in Nederland. Binnen Europa is EDF op dit gebied actief in Groot-Brittannië, Duitsland en recentelijk ook in Frankrijk.

In 2008 heeft EDF de seismische interpretatie van drie zoutstructuren in Noord-Nederland afgerond met als hoofddoel het samenstellen van een structurele dieptekaart van de top van het zout en het berekenen van de bruto zoutvolumes en bijbehorende

Datum
3 juni 2010

Onze referentie
AGE 10-10.035

Blad
4/4

high- en low case kaarten. Op basis van de resultaten uit deze studie is de zoutstructuur van Pieterburen geselecteerd.

Beschikbaarheid van gegevens

De voor de aanvraag gebruikte verzameling van gegevens is voldoende. EDF heeft gebruik gemaakt van de 3D seismische survey L3NAM1992E die de zoutstructuur volledig bedekt. Daarnaast zijn de gegevens van boring Pieterburen-1 (PBN-1) gebruikt. Voor de tijd-diepte conversie zijn metingen uit boring PBN-1, het regionale snelheidsmodel VELMOD van TNO en snelheidsgegevens uit nabij gelegen offshore putten gebruikt.

Kwaliteit van de geologische onderbouwing

TNO acht de algemene geologische onderbouwing van de aanvraag voldoende. De aanvraag is gericht op de steenzoutlagen van de Zechstein Groep (Strassfurt Formatie). De aanvrager geeft blijk op de hoogte te zijn van de voornaamste geologische onzekerheden. De grootste onzekerheden zitten in het volume, de vorm en de samenstelling (heterogeniteit) van het zoutpakket.

Aangevraagd gebied

Het te verlenen gebied Pieterburen ligt in de provincie Groningen in de gemeenten De Marne en Winsum en valt volledig binnen de winningsvergunning voor koolwaterstoffen "Groningen" van de NAM. Binnen het te verlenen gebied liggen tot dusverre bekend, geen olie- en gasvelden. De hoekpunten van het aangevraagde gebied door Electricité De France hebben de volgende geografische coördinaten:

Hoekpunt	X	Y
A	222300	603500
B	227300	603500
C	227300	598500
D	222300	598500

De coördinaten zijn weergegeven volgens het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting. De oppervlakte van het aangevraagde gebied bedraagt 25 km².

Werkprogramma

Electricité De France vraagt de vergunning aan voor een periode van vijf jaar. Het werkprogramma richt zich hoofdzakelijk op het beoordelen van de geschiktheid van de structuur voor aanleg van de ondergrondse ruimte voor gasopslag door middel van studie naar de diepteligging, vorm en het volume van de structuur en het bepalen van de compositie en de kwaliteit van het zoutpakket. Het voorgestelde onderzoek bestaat primair uit het plaatsen en analyseren van boringen en boorgatmetingen. Mogelijk worden seismische studies (2D of 3D) en/of andere geofysische visualisatie technieken ingezet. Het voorgestelde programma bestaat uit:

- Eerste jaar: Voortzetten van de analyse van de seismische data (data-aquisitie, re-processing en interpretatie). Voorbereiding van het boorprogramma voor de eerste exploratieboring.
- Tweede jaar: Uitvoeren van de eerste exploratieboring (inclusief kernen van het zoutinterval en boorgatmetingen). Verwerken en analyseren van de

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

TNO Bouw en Ondergrond, Adviesroep EZ
t.a.v.
Postbus 20101
3508 TA UTRECHT

Directoraat-generaal voor
Energie en Telecom
Directie Energiemarkt

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door

Datum 15 JAN 2010

Betreft Adviesaanvraag opsporingsvergunningaanvraag Pieterburen (zout)

Ons kenmerk
ET/EM / 10006914

Bijlage(n)
1

Geachte h

Hierbij stuur ik u de adviesaanvraag voor de opsporingsvergunning, ingediend door Electricité de France S.A. (EDF), voor het gebied genaamd Pieterburen. De vergunning wordt aangevraagd voor de opsporing van steenzout.

Graag ontvang ik zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 1 week na dagtekening van deze brief, een gebiedsbeschrijving van deze aanvraag, zodat ik de publicatie in de Staatscourant kan verzorgen.

Indien u van mening bent dat de aanvraag onvoldoende informatie bevat om de Minister van Economische Zaken te kunnen adviseren, ontvang ik graag zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie weken na dagtekening van deze brief, uw reactie.

Indien de aanvraag voldoende informatie bevatten vraag ik u mij binnen 1 week na de afloop van publicatietermijn advies uit te brengen over de geologische onderbouwing en het werkprogramma van deze vergunningaanvraag.

Met vriendelijk groet,

Staatstoezicht op de Mijnen

Aan
Ministerie van Economische Zaken
t.a.v.
Directie Energiemarkt
Postbus 20101
2500 LC DEN HAAG

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
16 juni 2010	-	10093334	
Contactpersoon		Doorkiesnummer	

Onderwerp
Adviesaanvraag opsporingsvergunning steenzout Pieterburen, Gemeente De Marne

Geachte

Conform uw verzoek om binnen 2 weken na beëindiging van de publicatietermijn van de opsporingsvergunning in het Publicatieblad van de Europese Unie advies uit te brengen, stuur ik u hierbij mijn advies over de aanvraag voor een opsporingsvergunning ingediend door Electricite De France S.A. (EDF). Binnen de termijn van 13 weken na publicatie van de aanvraag in het EU Publicatieblad zijn geen concurrerende aanvragen ingediend.

Ik heb mij in mijn advies beperkt tot de technische capaciteiten van de aanvragers, de technische aspecten van de aanvraag en de doelmatigheid van de voorgenomen exploratieactiviteiten. U wordt met betrekking tot de geologische onderbouwing en het werkprogramma reeds geadviseerd door INO-AGE.

Technische capaciteiten van de aanvrager

EDF is een Frans bedrijf met vestigingen in 24 landen. In Europa is EDF een van de grote energieleveranciers en levert energie aan ruim 37 miljoen klanten. In Nederland heeft EDF nog geen mijnbouwactiviteiten verricht. Wel exploiteert EDF samen met Delta Energy b.v. de in februari 2010 in gebruik genomen Sloecentrale. Deze gasgestookte energiecentrale (870 MW) kan zo'n twee miljoen huishoudens van energie kan voorzien.

Om een indruk te krijgen van de technische capaciteiten van EDF heb ik de aanvraag beoordeeld op de volgende onderwerpen:

- Deskundigheid van het management en belangrijk technisch personeel
- Ervaring bij het uitvoeren van boringen
- Ervaring als opslag-operator
- Bekendheid met de Nederlandse wet- en regelgeving

Uit de aanvraag blijkt dat EDF ruime ervaring heeft in het ontwikkelen en opereren van (gas/nucleair/waterkracht) elektriciteitscentrales. Daarnaast heeft EDF ervaring met gasopslag door projecten in Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Italië en in Frankrijk. De gasopslag in Etzel (Duitsland) zal met een pijpleiding van 56 km verbonden worden met het Nederlandse gastransportnetwerk. In Frankrijk heeft EDF een opsporingsvergunning gekregen voor het uitvoeren van een proefboring om de zoutkwaliteit van een potentiële gasopslaglocatie te bepalen.

Uit de beschrijving van het projectteam blijkt dat EDF ook voldoende personen in dit team heeft met bekendheid met de Nederlandse wet- en regelgeving.

Plannen

EDF vraagt een opsporingsvergunning aan voor een periode van vijf jaar.

Tijdens deze periode zal onderzocht worden of de in het gebied aanwezige zoutstructuur geschikt is voor het aanleggen van ondergrondse ruimte voor gasopslag.

Daartoe zal in het tweede jaar een exploratieput worden geboord. Indien de resultaten van de eerste exploratieput ontoereikend zijn, zal in het derde jaar mogelijk een aanvullende exploratieput worden geboord.

Advies

Noch de technische mogelijkheden van de aanvrager, noch de wijze waarop de aanvrager voornemens is de opsporingsactiviteiten in het gebied te verrichten, noch gebrek aan efficiëntie en verantwoordelijkheidszin bij opsporingsactiviteiten, geven aanleiding de gevraagde vergunning te weigeren. Hiermee voldoet de aanvrager aan het vereiste van artikel 9, eerste lid, onder a voor wat betreft technische mogelijkheden, b en c van de Mijnbouwwet.

Tenslotte

Ik ga ervan uit dat uw adviesvraag hiermee is beantwoord. Vanzelfsprekend ben ik bereid dit advies nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Van:

Verzonden: donderdag 14 januari 2010 11:51

Aan: SodM algemeen

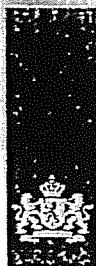
CC:

Onderwerp: Adviesaanvraag opsporingsvergunningaanvraag voor zout van EDF

Beste collega's,

Op 13 januari 2010 hebben wij een aanvraag voor een opsporingsvergunning voor zout voor het gebied Pieterburen ontvangen van Electricite de France S.A. (EDF) ontvangen. Graag ontvang ik hierover uw advies uiterlijk 1 week na afloop van de publicatietermijn (de aanvraag moet nog gepubliceerd worden). Ik heb de aanvraag op de Y-schijf geplaatst.

Met vriendelijke groet,

14

Ministerie van Economische Zaken

Postadres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Electricité de France S.A.
t.a.
Tour EDF, 20 Place de la défense
92050 Paris la défense cedex

Directoraat-generaal voor
Energie en Telecom
Directie Energiemarkt

Bezuilenhoutweg 30
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T: 070 379 5411 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door

Datum: 11 JAN 2010

Ons kenmerk
ET/EM/10007475

Betreft: Ontvangstbevestiging aanvraag opsporingsvergunning voor zout

Bijlage(n)

BEWIJS VAN ONTVANGST

Geachte _____,

Hierbij bevestig ik de ontvangst op 13 januari 2010 van de aanvraag, gedateerd op 13 januari 2010, van Electricité de France S.A. om instemming met de opsporingsvergunningaanvraag voor steenzout in het gebied genaamd Pieterburen als bedoeld in artikel 6 van de mijnbouwwet (stb. 2002, 542)

De aanvraag heb ik ingeschreven onder nummer ET/EM/ 10007475.

Met vriendelijke groet,

